

lobkyni. V té příčině je tedy odůvodněna námitka nesprávného posouzení po stránce právní. Prvý soud pak pochybil, spokojil-li se důkazem trestními spisy a zaujal-li opačné stanovisko. Jest pravda, že jde vůči žalobkyni o závazek solidární, avšak skutková podstata, o níž jest závazek žalovaných opřen, jest jiná u řidiče a jiná u vlastníka automobilu. Žalovaný řidič jest za škodu odpověden proto, že autobus řídil, kdežto žalovaný vlastník autobusu proto, že mu motorové vozidlo patří. Nejde tedy aspoň po té stránce o závazek totožný a nelze rozšiřovati právní účinek promlčení, postihnuvší závazek proti šoferu, již eo ipso i na závazek proti eráru jako vlastníku autobusu.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Co se týká otázky, zda bylo tím, že se žalobkyně připojila jako soukromá účastnice k trestnímu řízení proti řidiči Františku S-ovi, zachováno její právo vznést náhradní nárok podle § 6, odst. 1, lit. a) autom. zák. i proti spolužalovanému Československému státu jako majiteli autobusu, jest správný právní názor odvolacího soudu, že přerušení promlčení (připojením se k trestnímu řízení) působí jen proti těm osobám a jejich právním nástupcům, jichž se týká událost promlčení přerušující. Pro řečenou otázku nemá význam, že u majitele a řidiče automobilu jde podle § 1, odst. 6, autom. zák. o závazek solidární. Plyne to již z toho, že trestní řízení, provedené proti řidiči automobilu, nemá stejný účinek i proti majiteli automobilu. Nelze proto právní účinek, jež má přerušení promlčení pro uplatnění náhradního nároku proti řidiči, rozšiřovati beze všeho i na závazek majitele automobilu, proti kterému nebylo trestní řízení vůbec zahájeno.

Čís. 16027.

Výklad smlouvy o převzetí provozu spořitelny jinou spořitelnou. Sloučení (fuse) je možné i u jiných právnických osob nebo právních útvarů jiného rázu než akciových společností.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1937, Rv II 992/36.)

Žalující městská obec M. K. tvrdí, že roku 1882 zřídila v M. K. spořitelnu. V roce 1923 převzala žalobkyně neomezené ručení celým svým jměním a poplatní silou za vklady a všechny jiné závazky Městské spořitelny v M. K. Pro změnu peněžních poměrů po převratu a se zřetelem na upsané válečné půjčky octla se ve stísněných poměrech, nemohla splniti v dostatečné míře své hospodářské poslání a hledala proto oporu u větších ústavů. Snažila se získati vklady od jiných spořitel, což se jí podařilo, a tak nastala v její finanční situaci v podstatě rovnováha. Přes to neměla však dosti volných prostředků k poskytování lev-

ného úvěru a proto počala vyjednávat se žalovanou spořitelnou o výpomoc po případě o dočasné převzetí provozu, aby se tak po finanční stránce postupně upevnila. Jednání se uskutečnilo teprve v době, kdy vlastně valného zájmu na převzetí provozu již nebylo, ježto situace spořitelny v M. K. se výhodnými transakcemi zkonsolidovala. Žalovaná spořitelna tehdy podala ofertu o formě převzetí. Poslední výbor Městské spořitelny v M. K. projevil s ní souhlas, doporučil její přijetí zakladateli, žalujícímu městu M. K., a město M. K. projevilo ve schůzi obecního zastupitelstva v podstatě s navrhovanými podmínkami souhlas, a to v sedění ze dne 2. prosince 1924. Poté byla uzavřena mezi žalovanou a žalobkyní a Městskou spořitelnou v M. K. tato dohoda: »Městská spořitelna v B. (žalovaná) převezme Městskou spořitelnu v M. K. se všemi aktivy a pasivy dnem 31. prosince 1924 a zřídí z ní svoji filiálku. Trvale ustanovené úřednictvo převezme žalovaná spořitelna do svých služeb s tím, že může je dle svého uvážení přeložit do kterékoli své úřadovny. Město M. K. bude ručiti za veškeré obchody provedené před převzetím provozu až do jejich převzetí, které se provede nejpozději do 30. června 1925, po té době přechází ručení za veškeré obchody a závazky na zakladatelku žalované spořitelny, tedy na město B. Žalovaná spořitelna bude jmenovati představenstvo filiálky z důvěryhodných občanů v M. K. a městská rada v M. K. podá na požádání v jednotlivých případech správě žalované spořitelny potřebné informace o důvěryhodnosti a způsobilosti uvedených osob. Městská rada v M. K. ponechá pro ústav a pro úřednictvo filiálky dosavadní místnosti resp. byt za přijatelné nájemné. Kdyby v pozdější době město M. K. hodlalo opětně zříditi samostatnou spořitelnu, mohlo by se tak státi převzetím filiálky, avšak teprve po 15 letech, t. j. po 31. prosinci 1939, při čemž by musela žalující městská obec žalované spořitelně nahraditi veškeré ztráty a náklady, jež jí vzniknou převzetím spořitelny v M. K. do správy a musela by také převzítí filiálce přidělený počet úředníků.« Žalovaná spořitelna oznámila žalující obci, že její správní orgán řečenou dohodu řádně schválil, dohoda byla schválena též obecní finanční komisí v M. K. a ministerstvem vnitra. Tak se stala dohoda o dočasném předání provozu spořitelny v M. K. pro smluvce perfektní a závaznou. Ježto město M. K. mělo v úmyslu filiálku zase zpět převzítí, nedalo smlouvu schváliti zemským výborem, ač spořitelna měla nemovitosti, neboť šlo o pouhé dočasné sistování činnosti spořitelny v M. K. a žalovaná spořitelna přebírala závazek vydati vše zpět, tedy celou filiálku i s jměním mezitím získaným, vyhrazujíc si jen při tom náhradu nákladů vzniklých s převzetím správy. Proto také žalující obec trvala na tom, aby bylo pojata do smlouvy ujednání, že žalovaná jest povinna zříditi v M. K. filiálku a představenstvo její z občanů místních, aby měla zabezpečenou kontrolu hospodaření. Žalovaná skutečně převzala 1. ledna 1925 provoz Městské spořitelny v M. K., zřídila z uvedeného ústavu filiálku a podle ujednání vedla ji po 7 let. Filiálka ta prováděla samostatné hypotekární zápůjčky, vymáhala a inkasovala již jsoucí zápůjčky, samostatně účtovala, zřídila podle smlouvy představenstvo filiálky z místních občanů, filiálka byla jako filiálka veřejně označena,

jako filiálka podpisovala a veřejně vystupovala. Žalovaná také ve své korespondenci se žalující obcí vždy mluvila o převzatém ústavě jako o filiálce. Právě proto, že šlo jen o sistování provozu Městské spořitelny v M. K. na dobu 15 let, totiž do konce roku 1939, nebyla provedena při převzetí provozu likvidace. Žalobkyně neobdržela ani vzájemné hodnoty za aktiva a nemovitosti od žalované, ani jiné hodnoty majetkové. V březnu 1931 obdržela žalobkyně od žalované dopis, v němž žalovaná ji žádala za předčasné rozvázání smluvního poměru. Žalobkyně se touto nabídkou vážně obírala, avšak žalovaná pojednou svévolně zasáhla do tohoto jednání a bezdůvodně porušila ujednání z roku 1924, aniž odvolala svoji ofertu z 5. března 1931, na niž žalobkyně kladně reagovala, zažádala u ministerstva vnitra o změnu filiálky na pouhou sběrnou a platebnou a začla samovolně od 1. ledna 1932 provozovati místo filiálky pouhou sběrnou a platebnou, výbor filiálky svémocně rozpustila, nevyčkávkši ani rozhodnutí správních úřadů, ani nerespektujíc ohrazení se žalobkynino. Také zevně na budově označila svůj ústav jako úřadovnu a dokonce zažádala o knihovní převod vlastnictví domu z Městské spořitelny v M. K. na sebe ve vl. č. 129 v M. K. Převod ten byl proveden, ale za sporu usnesení o poznámce převodu vlastnického práva na žalovanou bylo pravoplatně zrušeno. Toto porušení smlouvy poškodilo těžce žalobkyni, neboť účelem předání provozu spořitelny v M. K. bylo jen, aby v r. 1939 byl předán městu M. K. zpět silný ústav a všechny předpoklady řádného jeho vývoje byly splněny, neboť vklady vzrostly za necelých 7 let na 7½ milionu Kč. Filiálka zřízená podle řečené dohody byla samostatným právním útvarom se samostatnou právní agendou a odděleným účtováním od ústředny. Zřízením úřadovny jest povinnost odděleného vedení a účtování uměle odstraněna a žalobkyni kontrola znemožněna. Jmění ústředny splývá tak se jměním sběrnou v nekontrolovatelnou masu. Po stránce daňové měla filiálka význam pro komunální přírážky. Žalobkyni pak příslušelo právo veta při jmenování členů filiálky. Zřízením sběrnou bylo toto právo i vliv občanstva na záležitosti ústavu zmařeno, ježto výbor filiálky měl býti zvolen z důvěryhodných občanů obce M. K. Žalovaná hledí znemožniti předání ústavu v roce 1939. Proto jmění žalobkynino si nekontrolovatelně a bez likvidace přisvojila, proto také se dala zapsati jako vlastnice nemovitosti vl. č. 129 v M. K. O úvěrech rozhoduje nyní ústředna žalované bez znalosti místních poměrů a občanstvo jest zcela vyřaděno z rozhodování o všech závažných věcech v ústavu. Tímto postupem má býti původní účel smlouvy zmařen a žalobkyně připravena o svůj celý majetek bez jakékoli úplaty. Domáhá se proto žalobkyně, aby bylo uznáno právem, že trvá v platnosti soukromoprávní smlouva uzavřená mezi ní a žalovanou 29. října a 2. prosince 1924, podle níž byla žalovaná povinna převzítí provoz Městské spořitelny v M. K. se všemi aktivy a pasivy podle stavu k 31. prosinci 1924 a nepřetržitě až do roku 1939 ji jako svoji filiálku provozovati, podle níž dále měla povinnost jmenovati a po celou dobu do konce roku 1939 udržovati představenstvo své filiálky v M. K. z důvěryhodných občanů k-ských, při čemž městská rada v M. K. na požádání žalované má podati informace o důvěryhodnosti a způso-

bilosti uvedených osob a podle níž na výzvu žalobkyně jest žalovaná povinna předati koncem roku 1939 žalobkyni na výzvu svoji filiálku v M. K. se všemi aktivy a pasivy i vklady a nemovitostmi a majetkem mezitím získaným zpět k opětovnému zahájení provozu Městské spořitelny v M. K. a že žalovaná jest povinna ve smyslu smlouvy o převzetí provozu Městské spořitelny v M. K. z 29. října a 2. prosince 1924 nadále vésti svůj ústav M. K. zřízený na místě Městské spořitelny v M. K. jako svoji filiálku do 31. prosince 1939 a představenstvo této filiálky jmenovati z důvěryhodných občanů v M. K.

Proti žalobě namítla žalovaná mimo jiné:

a) Žalobkyně není k žalobě aktivně legitimována. Každá komunální spořitelna jest samostatným veřejným peněžním ústavem, tedy právnickou osobou, nikoli však ústavem obecním; její jmění není jměním obecním; funkce obce při povolení komunální spořitelny státní správou záleží pouze v tom, že obec jest neomezeným ručitelem za veškeré závazky spořitelny, jinak však nemá na další chod a postup spořitelny vlivu až na to, že usnesení spořitelního výboru o zrušení spořitelny schvaluje mimo státní správu i obecní zastupitelstvo obce zakladatelky. Jednání o fusi Městské spořitelny v M. K. se žalovanou se neúčastnila obec M. K. jakožto smluvkyně, nýbrž jednání bylo sjednáno mezi žalovanou a Městskou spořitelnou v M. K. a městské zastupitelstvo v M. K. řečenou úmluvu obou spořitelen pouze jako zakladatelka a ručitelka spořitelny v M. K. schválilo. Jméni uvedené spořitelny v M. K. nebylo tedy jmění města M. K., neměla tedy žalobkyně a nemá ani i nyní po nastalé fusi nárok na jmění bývalé Městské spořitelny v M. K. Nemohlo tedy město M. K. požadovati od žalované vzájemnou hodnotu za jmění zrušené Městské spořitelny v M. K. Jednáno o fusi a o uskutečnění této fuse nebylo žádným smluvním jednáním ve prospěch města M. K. Fuse Městské spořitelny v M. K. se žalovanou stranou neznamenalala pouze dočasné převzetí provozu Městské spořitelny v M. K., nýbrž měla v zápětí naprostý zánik Městské spořitelny v M. K. Kdyby město M. K. chtělo míti novou městskou spořitelnu, byl by to útvar naprosto nový, závislý na konstitutivním schválení ministerstva vnitra a neměla by tato nová spořitelna naprosto nic společného s filiálkou nebo platebnou žalované strany v M. K. Nová spořitelna by se nemohla státi nějakým faktickým nebo právním nástupcem nynějšího ústavu.

b) Městská spořitelna v M. K. měla velmi mnoho válečných půjček, byla následkem toho pasivní a musela býti sanována tím, že obdržela prostřednictvím Svazu spořitelen zlatou rentu ve výši 200.000 zlatých Kč. I to nestačilo, spořitelna neměla prostředky k dalšímu účinnému chodu a celý její stav byl velmi překerní. Proto jak ministerstvem, tak Svazem spořitelen bylo jí naznačeno, aby uvažovala o svém zrušení nebo o fusi s jiným ústavem. Proto dal se její vedoucí úředník Karel S. se svolením spořitelního výboru a ředitelství do vyjednávání s vedoucím úředníkem žalované a po ústním jednání dopsala Městská spořitelna v M. K. dne 20. června 1924 žalované, za jakých podmínek by ji převzala. Na tento dopis odpověděla žalovaná dne 26. června 1924, že

její ředitelství projevilo zásadně souhlas s touto akcí. Poté napsala žalovaná Městské spořitelně v M. K. dne 29. října 1924, že s výhradou schválení svými nadřízenými orgány převezme Městskou spořitelnu v M. K. se všemi aktivy a pasivy dnem 31. prosince 1924. Stanovila také další podmínky a vyzvala Městskou spořitelnu v M. K., aby, bude-li s nimi souhlasiti, dala provést příslušná usnesení a aby vyvolala příslušné usnesení městského zastupitelstva v M. K. Na to výbor žalované spořitelny dne 26. listopadu 1924 schválil převzetí Městské spořitelny v M. K., výbor Městské spořitelny v M. K. přijal pak podmínky žalované ze dne 29. října 1924 rovněž do 31. října 1924, toto usnesení spořitelního výboru v M. K. bylo schváleno obecním zastupitelstvem v M. K. dne 2. prosince 1924 a dne 14. listopadu 1924 i finanční komisí v M. K., což bylo oznámeno žalované dopisem spořitelny v M. K. z 5. ledna 1925, v němž výslovně uvádí, že obecní zastupitelstvo schválilo její převzetí žalovanou spořitelnou. Ministerstvo vnitra schválilo likvidaci Městské spořitelny v M. K. výnosem z 10. ledna 1925 v ten způsob, že likvidující spořitelna bude se všemi aktivy a pasivy převzata žalovanou spořitelnou a schválilo též usnesení výboru žalované z 26. listopadu 1924. Tím se zrušení Městské spořitelny v M. K. stalo dne 31. prosince 1924 definitivním a ta takto zanikla. Podle přání ministerstva vnitra schválilo pak městské zastupitelstvo v B. ono převzetí Městské spořitelny v M. K. dne 17. dubna 1925. Žalovaná poté zřídila v M. K. filiálku a stav ten existoval až do prosince 1931. Z různých důvodů se spořitelní výbor žalované dne 2. prosince 1931 usnesl přeměnit s platností od 1. ledna 1932 všechny své dosavadní filiálky na sběrné a platebné, tedy i filiálku v M. K. Podmínky žalované stanovené dopisem ze dne 24. října 1924 jsou žalobkyní úmyslně nesprávně citovány, jako by žalovaná byla dnem 1. ledna 1925 převzala provoz Městské spořitelny v M. K. na 15 let. To by podle stanov i zákona bylo naprosto nemožné, žalovaná by nemohla spravovati jako zmocněnkyně jinou spořitelnu. Žalovaná nepřevzala provoz spořitelny v M. K., nýbrž veškerá aktiva a pasiva zrušené Městské spořitelny v M. K.

c) Žalobní žádání jest nemožné a neproveditelné po stránce právní a věcné. Kdyby vůbec taková žaloba byla možná, nemohla by směřovati proti žalované spořitelně jako takové, nýbrž by musel býti žalován její spořitelní výbor, poněvadž veškerá podobná zásadní usnesení jsou výhradně vyhrazena spořitelnímu výboru jako samostatné instituci jednotlivé spořitelny. První určovací část petitu nemá vůbec zákonných náležitostí.

Nižší soudy zamítly zcela žalobu, odvolací soud z těchto důvodů: Pro posouzení této rozepře je především rozhodující, jaká smlouva byla mezi spornými stranami uzavřena, zda byla ujednána pouze smlouva o převzetí provozu Městské spořitelny v M. K. žalovanou spořitelnou, jak žalující strana tvrdí, neb zda sporné strany mínily skutečně převzetí Městské spořitelny v M. K. se všemi aktivy a pasivy žalovanou spořitelnou, tedy splynutí Městské spořitelny v M. K. se žalovanou spořitelnou v podobě fúze akciových společností, kterýžto

názor zastává žalovaná. Prvý soud dospěl k názoru, že pravdu má žalovaná spořitelna, že totiž Městská spořitelna v M. K. splynula (fuseda) se žalovanou spořitelnou a nikoli, že žalovaná spořitelna převzala pouze její provoz na určitou dobu. Proti tomu názoru brojí žalující obec a vytýká prvému soudu, že jeho názor odporuje v každém směru zákonu a výsledkům průvodního řízení, dále mu vytýká kusost řízení, nesprávné ocenění výsledků průvodního řízení a nesprávné právní posouzení. Odvolání není odůvodněno. Rozhodující v tomto směru je dopis žalované spořitelny ze dne 29. října 1924 Městské spořitelně v M. K., návrh ředitelství této spořitelny na schválení jejího převzetí žalovanou spořitelnou a pak zápis o schůzi městského zastupitelstva v M. K. ze dne 2. prosince 1924. Ve všech provedených písemnostech je uvedeno, že město M. K. bude ručiti za všechny obchody provedené před fusí. Dále se tam tvrdí, že kdyby v pozdější době město M. K. hodlalo opět zříditi samostatnou spořitelnu, mohlo by se tak státi převzetím filiálky. Obsah těchto listin proto dokazuje, že Městská spořitelna v M. K. zanikla a splynula se žalovanou spořitelnou. Kdyby byla bývala sistována pouze její činnost, nebyly by sporné strany ujednaly, že, kdyby město M. K. hodlalo zříditi samostatnou spořitelnu, mohlo by se tak státi převzetím filiálky. Novou samostatnou spořitelnu lze zříditi jen, když dřívější spořitelna již neexistuje. Z uvedených dokladů proto vysvítá, že smluvní strany zamýšlely, aby Městská spořitelna v M. K. splynula se žalovanou spořitelnou, a nikoli aby žalovaná spořitelna převzala pouze její provoz na určitou dobu. Prvý soud proto správně posoudil tyto písemnosti, když dospěl k názoru, že strany zamýšlely, aby Městská spořitelna v M. K. splynula se žalovanou spořitelnou, a je proto neodůvodněna výtka žalující obce, že první soud tyto listiny nesprávně posoudil. Při tomto stavu věci nebylo výslechu svědků C. a G. třeba. Správný je proto názor prvního soudu, že v souzeném případě nešlo pouze o převzetí provozu Městské spořitelny v M. K. žalovanou spořitelnou, nýbrž o její zánik a splynutí s touto. Bylo-li však mezi spornými stranami ujednáno splynutí Městské spořitelny v M. K. se žalovanou spořitelnou, je žalobní nárok z důvodů prvního soudu neodůvodněn. Tvzení žalující strany o pouhém převzetí provozu spořitelny v M. K. žalovanou spořitelnou nelze totiž považovati za pouhé chybné dedukce právnícké neb za nepřesné vyjádření a nepřesné jen označení smlouvy, nýbrž za skutkové tvrzení, když žádá za zjištění, že smlouva o převzetí provozu Městské spořitelny v M. K. žalovanou spořitelnou trvá po právu, a když žádá, aby žalovaná spořitelna byla uznána povinnou podle smlouvy o převzetí provozu zříditi filiálku v M. K. a jmenovati její představenstvo z důvěryhodných občanů M. K. Již z toho důvodu bylo odvolání jako neodůvodněné zamítnouti, aniž bylo třeba se zabývati dalšími vývody odvolání.

Nejvyšší soud vyhověl zčásti žalobě, uznáv, že žalovaná spořitelna jest povinna ve smyslu smlouvy ze dne 29. října a 2. prosince 1924 nadále vésti svůj ústav v M. K., zřízený na místě spořitelny

v M. K., jako svoji filiálku do 31. prosince 1939 a jmenovati představenstvo této filiálky z důvěryhodných občanů města M. K., jinak dovolání nevyhověl.

Důvody:

Žalující obec vyvozuje žalobní nárok ze smlouvy ze dne 29. října 1924 a 2. prosince 1924. Právní výklad této smlouvy náleží soudu a nezáleží proto na tom, že žalující obec ji nazývá smlouvou o převzetí provozu Městské spořitelny v M. K. K jejímu výkladu nebylo potřebí důkazů svědectvím Dr. Š. G. a A. C., neboť řešení významu a dosahu smlouvy, zejména, zda se jednalo o fusi či o převzetí provozu neb správy, není úkolem svědků a ostatně nebyly tvrzeny konkrétní skutečnosti svědčící jinému úmyslu stran než tomu, jenž byl vyjádřen v předložených listinách (§ 914 obč. zák.). Dovolací důvod kusosti řízení (§ 503 č. 2 c. ř. s.) není proto splněn. Pod heslem rozporu se spisy (§ 503 č. 3 c. ř. s.) však potírá žalující strana jen právní závěry odvolacího soudu, jež lze arci napadati toliko dovolacím důvodem právní mylnosti (§ 503 č. 4 c. ř. s.). Tato výtka není však odůvodněna, pokud se týká otázky, zdali při řečené smlouvě šlo pouze o dočasné převzetí provozu Městské spořitelny v M. K., či o její sloučení se žalovanou spořitelnou, tudíž o její zrušení převodem jejího jmění a jejích dluhů na žalovanou. Nezáleží na tom, že v prohlášení žalované ze dne 29. října 1924 je úvodem zmínka o převzetí Městské spořitelny v M. K. do správy žalované, neboť jest rozhodující, že z jednotlivých článků uvedeného ujednání, zejména ze smluveného převzetí všech aktiv a pasiv dnem 3. prosince 1924, ze zřízení filiálky (pobočky) žalované spořitelny na místě převzaté spořitelny a konečně z výhrady pro případ opětného zřízení samostané spořitelny v M. K. v pozdější době jasně vyplývá, že šlo ve skutečnosti o splnutí převzaté spořitelny se žalovanou spořitelnou. Pro tento právní závěr jest bez významu, že ještě nyní nemovitost zapsaná ve vložce č. 129 pozemkové knihy pro katastrální území M. K. jest knihovně připsána Městské spořitelně v M. K., neboť z toho nelze dovozovati, že sporná smlouva byla smlouvou o převzetí provozu oné spořitelny, nýbrž pouze, že smlouva ještě nebyla v celém rozsahu provedena. Tím se však nic nemění na právní povaze smlouvy samé. Nesprávný je také názor žalující obce, že o fusi může býti řeč jen u společností, kde jde o převzetí členů zanikající společnosti. Z ustanovení obchodního zákona o fusi akciových společností, jichž se tu žalobkyně dovolává, nelze nikterak dovoditi, že sloučení právnických osob nebo právních útvarů jiného rázu není možné. Dovolací soud schvaluje proto právní názor nižších stolic, že v souzeném případě šlo o fusi (splnutí) obou spořitelen, totiž o zánik jedné právnické osoby anebo právního útvaru převodem jmění a dluhů na jinou osobu nebo právní útvar. Že i smluvci v tomto smyslu pojímali podstatný obsah smlouvy, vyplývá také z toho, že ve svých prohlášeních ze dne 29. října a 2. prosince 1924 sami opětovně mluvili o fusi. V souladu s tímto výkladem jest i rozhodnutí ministerstva vnitra ze dne 10. ledna 1925, č. 87932/

1924-19, jímž schválilo jednak likvidaci Městské spořitelny v M. K. převzetím všech aktiv a pasiv žalovanou spořitelnou, jednak zřízení pobočky žalované spořitelny na místě likvidující spořitelny. Ale tento právní výklad smlouvy ještě nemůže přivoditi zamítnutí žaloby, neboť ujednání o splnutí obou spořitelen bylo sice podstatným, nikoli však jediným obsahem smlouvy. Vždyť v ní bylo upraveno také ručení města M. K. za obchody provedené před fusí až do převzetí, dále povinnost řečeného města ponechati pro ústav i pro úřednictvo dosavadní místnosti po případě byt za přijatelné nájemné, rovněž i některé podmínky a závazky města M. K. Kdyby později jednou došlo k převzetí filiálky zřízené žalovanou spořitelnou. Usnesla-li se proto žalující obec na schválení těchto podmínek, uznala je tím také pro sebe závazné a jest jí tudíž po této stránce pokládati přímo za smluvní stranu, takže jest oprávněna uplatňovati příslušná práva touto smlouvou založená bez zřetele na to, že by toto právnění plynulo také již z toho, že smlouva byla též zřejmě uzavřena v její prospěch (§ 881 obč. zák.). Žalovaná převzala uvedenou smlouvou i povinnost zřídit v M. K. na místě převzaté spořitelny svou filiálku a jmenovati představenstvo této filiálky z důvěryhodných občanů M. K. Není sporné, že žalovaná skutečně dostála své povinnosti až do prosince 1931, zřídívši se schválením ministerstva vnitra svou filiálku v M. K., avšak s účinností od 1. ledna 1932 svémocně tuto filiálku přeměnila na pouhou sběrnou, aniž bylo dosud uděleno povolení ministerstva vnitra předepsané v § 20 zák. ze dne 14. dubna 1920, č. 302 Sb. z. a n. Také dodatečně nebyla až do skončení řízení první stolice tato přeměna filiálky na sběrnou ministerstva vnitra vzata na vědomí a není tedy po právu. Není právní překážky, aby byla sběrna přeměněna zase na filiálku a tak obnoven právní stav smlouvě odpovídající. § 19 zákona ze dne 2. března 1933, č. 44 Sb. z. a n. ve znění vládního nařízení ze dne 22. prosince 1934, č. 261 Sb. z. a n. se nevztahuje na opětné reaktivování filiálky, poněvadž zakazuje pouze zřízení nového peněžního ústavu (pobočky, platebny a t. d.), pobočka v M. K. však právě ještě trvá. Úmluva stran ze dne 29. října a 2. prosince 1924 byla ministerstvem vnitra vzata za podklad schválení vysloveného výnosem ze dne 10. ledna 1925, č. 87932-1924, jímž byly schváleny i podmínky převzetí Městské spořitelny v M. K. a zřízení pobočky žalované spořitelny na místě likvidujícího ústavu. Námitka žalované, že se řečená úmluva příčí zásadám spořitelního zákona a vzorcovým stanovám spořitelen vydaným ministerstvem, ukázaly se tedy neoprávněnými. Z toho však plyne, že žalovaná spořitelna porušila svou smluvní povinnost, přeměnila-li filiálku v M. K. na sběrnou, a právem požaduje žalující obec obnovení stavu smlouvě odpovídajícího. Bylo proto vyhověti tomuto žádání o plnění, pro něž byl pořad práva pravoplatně prohlášen přípustným, při čemž bylo vynecháno pouze nesprávné označení smlouvy jako smlouvy o převzetí provozu Městské spořitelny v M. K., čímž — jak již shora podotčeno — nemohla býti pravá povaha smlouvy změněna. Při tom se dovolací soud nemusil obíratí otázkou, zdali nárok žalující obce jest skutečně omezen na dobu až do 31. prosince 1939, neboť pro rozhodnutí souzeného sporu stačí, že

nárok na uvedenou dobu jest podle smlouvy odůvodněn. Naproti tomu nebylo dovolání vyhověno v příčině určovací žádosti. Pokud se totiž určovací návrh týká povinnosti žalované spořitelny vésti v M. K. svůj ústav jako filiálku a jmenovati určitým způsobem její představenstvo, vyčerpává se v nároku o plnění a nepřesahuje tedy po té stránce meze základního sporu, takže není splněn předpoklad § 236 c. ř. s. Pokud se však žalující obec, vycházejíc z mylného právního výkladu smlouvy, domáhá vlastně zjištění povinnosti žalované, aby předala ústav koncem roku 1939 zase žalobkyni na její výzvu, není její návrh v té příčině ani hmotněprávně odůvodněn, jak vyplývá ze správného výkladu příslušných ustanovení smlouvy samé. Bylo proto rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 16028.

Je-li ten, kdo je zavázán poskytnouti výživu ze zákona, podle znaleckého posudku následkem choroby 100% nezpůsobilý k práci, avšak přes to ve skutečnosti pracuje a vydělává, není nezpůsobilý platiti a porušuje vyživovací povinnost uloženou mu v § 1 vyživ. zákona č. 4/1931 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1937, Rv II 1012/36.)

Žalobce se domáhá podle § 2 vyživ. zákona na žalované jako podlužnici zaplacení částky 4.361 Kč 60 h s přísl. jako výživného splatného za dobu od 26. února 1931 do 30. dubna 1935 s útratami exekučními. Výživné to měl platiti žalobci manžel žalované Jan M., nemanželský otec žalobcův, a byla žalobci k jich vydobytí povolena exekuce zabavením a příkázáním k vybrání $\frac{2}{3}$ fiktivního platu povinného Jana M. proti žalované. O b a n i ž š í s o u d y zamítly žalobu proto, že podle posudku soudního znalce, lékaře Dr. Karla V., trpí povinný Jan M. po léta degenerací srdečního svalu, která jej činí 100% nezpůsobilým k práci, a že proto, neplatě na žalující dítě, neporušuje povinnost uvedenou v § 1 vyživ. zákona.

N e j v y š š í s o u d uložil soudu prvé stolice další jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y :

Názor nižších soudů jest v příkrém rozporu se skutečným stavem, ježto bylo zjištěno, že Jan M. pracuje jak ve své vlastní živnosti povoznické, tak i v polních hospodářských pracích lidem cizím i v hospodářství žalované své manželky. Kdo skutečně pracuje a vydělává, není nezpůsobilý platiti výživné a když přes to, že pracuje, nic na výživu svého nemanželského dítěte neplatí, porušuje zjevně povinnost uloženou mu v § 1 vyživ. zákona. Jde tedy jen o to, aby byl stanoven fiktivní plat Jana M. podle § 2 řeč. zákona, což náleží do oboru právního posouzení. Při tom nezáleží na tom, kolik práce Jan M. žalované manželce vykoná a zdali ona nutně potřebuje práce té, neboť § 2 vyživ. zákona mluví i o pracích občasných a předpokládá fiktivní mzdu nikoli podle práce